

Conclusions de la jornada «Una agenda metropolitana per a les ciutats espanyoles»

Cornellà de Llobregat, 21 d'octubre del 2026

Els alcaldes, representants polítics i directius de Bilbao, la Corunya, Màlaga, Tarragona, València, Saragossa i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, reunits els dies 20 i 21 d'octubre en el marc de la jornada «Una agenda metropolitana per a les ciutats espanyoles», han compartit reflexions, experiències i propostes sobre els desafiaments principals que avui afronten les grans àrees urbanes del país.

Del debat mantingut al llarg de les jornades emergeix una constatació comuna: les àrees metropolitanes se situen a primera línia dels grans reptes del nostre temps. Les realitats metropolitanes adquireixen una rellevància creixent per garantir el benestar de la ciutadania en un context marcat per la incertesa geopolítica, les conseqüències econòmiques i socials dels conflictes internacionals, la crisi d'accés a l'habitatge, la transició digital i ecològica, l'augment de les desigualtats, els desafiaments per a la cohesió social i la convivència, les noves demandes de seguretat i la necessitat de generar oportunitats econòmiques i ocupació de qualitat.

Les aportacions fetes posen de manifest la necessitat de reforçar la mirada metropolitana en el disseny de les polítiques públiques, per impulsar una cooperació més gran entre administracions i articulant respostes compartides que permetin afrontar amb més eficàcia uns desafiaments que, per la seva naturalesa, transcendeixen els límits administratius de cada municipi. A partir d'aquest diagnòstic compartit, la jornada ha permès identificar una sèrie de conclusions i línies d'acció que es recullen a continuació.

Davant d'aquest context, les metròpolis participants han constatat la voluntat de treballar en els àmbits d'actuació següents:

1. Garantir l'accés a un habitatge digne i assequible

Impulsem la construcció d'habitatge assequible, tant de lloguer com de venda, amb una atenció especial a les persones joves. Per això, combinem instruments públics amb fórmules de col·laboració publicoprivada subjectes a direcció, control i avaluació públics. Així mateix, promovem la rehabilitació del parc residencial d'habitatge amb criteris d'eficiència energètica i accessibilitat, i mitjançant una planificació urbanística que facilita noves àrees d'oportunitat. Considerem necessari acompanyar aquestes polítiques amb reformes normatives que simplifiquin i agilitin la tramitació de les llicències i autoritzacions, així com amb un marc fiscal que afavoreixi l'ampliació de l'oferta d'habitatge assequible i que no perjudiqui els beneficiaris d'aquestes polítiques.

2. Accelerar la transició ecològica i reforçar la salut urbana

Desenvolupem polítiques que donen resposta als reptes del canvi climàtic per avançar cap a ciutats més saludables i habitables. Aquestes polítiques inclouen la incorporació d'energies netes al transport públic, l'impuls de la mobilitat elèctrica, l'ús de la bicicleta

i la implantació de zones de baixes emissions. També hem fet una aposta a favor de les energies renovables en els equipaments públics i privats, l'impuls de la infraestructura verda i les solucions basades en la natura, canvis en les maneres de construir, iniciatives a favor de l'economia circular, etc.

3. Promoure l'escala metropolitana com a espai de governança

Treballem a escala metropolitana, mitjançant diverses fórmules institucionals i de gestió, per millorar la presa de decisions, la coordinació territorial i la prestació de serveis a la ciutadania. L'experiència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i les iniciatives promogudes a Bilbao, la Corunya, Màlaga, Tarragona, València i Saragossa mostren la utilitat de construir marcs estables de cooperació amb una visió a mitjà i llarg termini. Reconeixem també els models metropolitans policèntrics, construïts progressivament a partir de l'acord entre municipis i el respecte a l'autonomia local.

4. Promoure una transició digital al servei de l'interès general

Avancem en estratègies de govern de dades, en l'ús responsable de la intel·ligència artificial per dissenyar i prestar serveis públics, en el desenvolupament de centres de dades i en la utilització de rèpliques digitals per simular escenaris territorials i de prestació de serveis. Impulsem la col·laboració amb universitats i centres de recerca, així com ecosistemes multisectorials i aliances amb el sector privat, amb l'objectiu d'aprofitar les oportunitats de la nova economia i garantir-ne una transformació digital inclusiva.

5. Fomentar la cooperació publicoprivada per a la prestació dels serveis públics

Davant les restriccions pressupostàries i la limitació dels recursos públics, promovem la cooperació publicoprivada per a àmbits com el cicle de l'aigua, la gestió de residus, l'habitatge, el transport públic i la mobilitat, la seguretat i la convivència o la cultura. Aquestes fórmules s'han de desenvolupar sempre sota la direcció, el control, la supervisió i la rendició de comptes dels poders públics.

6. Enfortir la resiliència

Apostem per la planificació territorial i sectorial com a mecanisme que permet anticipar, prevenir i gestionar xocs i tensions de caràcter econòmic, social, ambiental i polític. Aquests instruments ens permeten construir i gestionar ciutats i àrees metropolitanes més resilients, capaces d'adaptar-se a les crisis i recuperar-se'n amb més cohesió i capacitat institucional.

7. Impulsar un marc estatal favorable a les polítiques metropolitanes

Valorem i donem suport a iniciatives com la proposta de Pla d'acció de l'Agenda Urbana Espanyola per a les àrees metropolitanes, promoguda pel Ministeri d'Habitatge i Agenda Urbana. Alhora, instem el Govern d'Espanya i les comunitats autònomes, d'acord amb les competències pròpies de cada institució, a establir marcs legislatius, programes i

instruments de finançament adequats per als governs locals que actuen o volen actuar a escala metropolitana.

8. Garantir la participació local i metropolitana als fons europeus

Davant el debat actual sobre el Marc financer plurianual 2028-2034 que proposa la Comissió Europea i la possible recentralització de la gestió dels fons europeus, en particular de la política de cohesió, reclamem la participació efectiva de les ciutats i de les àrees metropolitanes tant en les negociacions com en la programació i gestió posteriors d'aquests recursos. Els governs locals han demostrat la capacitat de gestió dels fons Next Generation i altres instruments de la Unió Europea. Aquesta participació és essencial per respondre amb eficàcia a reptes com l'habitatge, el canvi climàtic, la digitalització, l'ocupació i la cohesió social.

9. Articular la col·laboració entre administracions, sector privat i societat civil

Promovem associacions publicoprivades de reflexió metropolitana que actuen com a instruments d'articulació entre administracions públiques, el sector privat i la societat civil per dialogar i fer propostes sobre reptes territorials i interessos conjunts. Reconeixem, en aquest àmbit, la contribució de Bilbao Metropoli 30, la Fundació CIEDES, Ebrópolis i el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

10. Donar continuïtat a una aliança de ciutats i àrees metropolitanes oberta i estable

Assumim la voluntat de continuar treballant conjuntament, més enllà dels cicles electorals, mitjançant l'intercanvi d'experiències en l'àmbit polític i tècnic i mitjançant la cooperació entre els actors dels nostres territoris. Treballarem per incorporar altres ciutats espanyoles que comparteixin la visió metropolitana i per difondre els acords i el coneixement generat a través de xarxes i plataformes com la European Metropolitan Authorities, que és la xarxa europea d'àrees metropolitanes.
